

DELA VSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Št. 76.

Sreda 21. septembra 1927.

Leto II.

Makuc:

Misli po volitvah.

Veliko je bilo obljub, govoricenja in laži — delavstvo je po veliki večini verovalo enim in drugim so-vražnikom. Kakor pri prejšnjih volitvah, tako je tudi pri teh zmagala buržuazija s denarjem in nasiljem. Kapitalistični razred je z volitvami lahko zadovoljen. S tem, da je ena ali druga meščanska stranka dobila več mandatov, ne bo boljše za delavski razred v naši državi. Zato bo nehalo preganjanje delavskega razreda in njihovih zaupnikov, s tem se ne bo izpremenil politični kurz in ne bo delavčev življenje srečnejše.

Na žalost moram konstatirati, da se delavstvo iz dosedanjih izkušenj ni preveč, oziroma nič naučilo. Pri nas v Sloveniji je bil po nekaterih krajih siromašen narod silno agilen pri teh volitvah, kar sline so se mu cedile od dobrot, ko je pripovedoval o zaslugah klerikalne ali demokratične stranke.

Ko bi bili delavci zavedni, tedaj bi zaupali samemu sebi, postavili sebe kot tretji odločujoči faktor v državi in si s tem ustvarili respekt pred buržuazijo in moralo bi se z nami računati. Tako pa, oprostite — gledajo meščani na nas pomilovalno in s prikritim smehom, češ, pritismo jim še nadalje jermen okrog želodca, saj pri volitvah pozabijo na vse udarce, ki jih dobijo od nas.

Pozabi se na naše žrtve na žaloški cesti, pozabi se na divjanje nacionalistov v Ljubljani in Trbovljah, pozabi se na brezposelne, reducirance, pozabi se na to, da nas bodo po odpravi stanovanjske zaščite metali na cesto ravno oni, za katere smo si največ brusili pete pri teh volitvah. Pa ne samo to, medtem ko je v Ljubljani 90 odstotkov železničarjev, delavcev, invalidov in vpokojencev glasovalo za eno ali drugo meščansko stranko, morajo sedaj ravno ti delavci prenašati nevhvaležne očitke od ene ali druge strani — zakaj niso volili še več v masah klerikalce — drugi, zakaj ne še več demokrate itd. Ja, zavedni pa smol! Izgovor, da smo

imeli delavci dve skrinjici ne drži. Buržuazija je imela pri teh in pri drugih volitvah še več kakor dve skrinjici, ko pa je naložila delavske glavo-ve in s tem zaupanje, tedaj se je vsedla skupno za mizo, pozabila na vmetno sovraštvo, ter zlošno in solidarno gulila delavcu kožo, tako v tovarni, kakor na železnici in drugod.

Ta neorganiziranost in zaslepljenost delovnega razreda je povzročila, da bomo imeli tudi v bodočem parlamentu samo enega delavskega zastopnika. V tem parlamentu se bo le malo slišal glas delavcev, čeprav so poslanci izvoljeni tudi z delavskimi glasovi. Buržuaziji je uspelo, nekoliko s volilnim sistemom, nekoliko s terorjem, da bo v bodoče delavstvo v državi brez svojih zastopnikov. Ne boli nas to, da bomo tako maloštevilno zastopani, kar nas boli je to, da je delavstvo pri nas tako malo razredno zavedno, zlasti danes, ko se delavski razred nahaja v tako težkih razmerah.

Celokupni delavski razred te države ni dal eno 1000% glasov svojim zaupnikom. Moti se, kdor misli, da so ostali doma in se abstinirali, delavci so šli na volišče in v samo malih izjemah glasovali proletarsko, — vse drugo je glasovalo za buržuazne predstavnike. To je obup nad samim seboj, kriza delavske zavednosti, to je glasni protest tudi proti onim voditeljem v proletarskem gibanju, ki živijo samo od razkolov in fraz.

Delavci, učimo se; delajmo na to, da se delavstvo združi in združeno zaupa samemu sebi. To kar se godi sedaj ni več delavsko, to je zločin nad nami samimi in našo bodočnostjo. Razredni boj ne sme biti fraza: kadar bomo delali to, kar govorimo, tedaj smo na pravi poti. Vsi oni delavci pa, ki še niste obupali, strnite se in zahtevajte povsod zedinjenje delavstva, kajti samo zedinjeni bomo premagali tudi zbežanost delavske mase.

Veliki nemiri v Italiji.

Kar je bilo pričakovati, se je zgodilo: kljub vsem drakoničnim odredbam se je prebivalstvo v Italiji pobunilo in začelo na ulicah dajati duška svojemu gnjevu nad sedanjimi razmerami, ki tirajo ljudstvo v obup.

V prvi vrsti je draginja živil in drugih življenjskih potrebščin prisilila narod, da je stopil na ulico in zahteval ublažitev neznošnega fašističnega pritiska.

Najhujše demonstracije so se vršile v provinci Ferrari, kjer so kmetje začeli razbijati in so nastopili proti vojaštvu, ki ga je poslala vlada nad nje. Po vestih iz Francije je bil pri teh nemirih ubit prefekt te province.

Demonstracije nikakor ne ponehava, ampak se celo širijo in zavzemajo nevaren obseg. Mussolini je prišel s svojo politiko tako daleč, da bo moral revidirati svoje postopanje, ker prenapeti lok nevarno poka. Preuranjeno je govoriti o revoluciji, ker zaenkrat nemiri v Italiji še nimajo tega značaja, vendar se zadnje dni opaža nenavadna aktivnost socialističnega in komunističnega delavstva, ki ga skušajo oblastva na vse načine zatreti.

Bližnja bodočnost bo pokazala, kako daleč je že dozorel odpor italijanskega ljudstva proti Mussolinijevi blazni prepotenci.

stopnik v Parizu, Rakovski, odpoklicati. Tudi Litvinov je medtem podal novinarjem v Moskvi pomirljive izjave, v katerih je poudarjal potrebo vedno tesnejših odnosov med Francijo in Rusijo. S tem je bila vroča želja reakcionarnih krogov, da se iz-zove prelom med Parizom in Moskvijo, definitivno pokopana.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru,

Ruška cesta 5, poštni predal 22.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22. Ljubljana VII., Zadrugi dom.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta 2/25 D. Pri večjem številu objav popust.

Delavstvo v rudarskih revirjih in volitve.

Volitve v narodno skupščino so za nami. Volilne strasti pojenjavajo. Zmagale so zopet tiste meščanske stranke, katere so že pred volitvami reševale državo in narod v — propast. Ali tudi delavski razred pri teh volitvah ni spal. Število dobljenih glasov znači, da še živi in da hoče postati močnejši — odločujoči. Obžalovanja vredno pa je dejstvo, da del tega proletariata ni šel z vso silo proti meščanski reakciji in njenim priveskom, temveč je vsa njegova ost bila naperjena proti zdravi razredni socialistični ideji, nje predstavnici Soc. stranki Jugoslavije. V revirjih sploh ne more biti govora, da so bili boj proti meščanskim strankam, ampak je ta boj dosegel višek hudobnosti baš v borbi proti SSJ. Njih deviza je bila: Dol s socializmom! Ne samo, da so največ gnojnice iz svojih letakov in časopisja izlili ravno na borce socializma v revirjih; ne, oni so se poslužili tudi najnižjega instinkta človeške nemorale, da so potom teh elementov razširjali najostudnejše laži proti vsemu, kar je socialistično. Kupe papirja bi se porabilo, če bi človek vse to napisal. Žalostno je samo to, da so še danes ti izmučeni

možgani rudarskega delavstva sprejemni za takšno demagogijo. Ako so se vršili shodi meščanskih strank, takrat so se ti lažisocial-komunci poskrili, kakor vrabci pred točo. Če so pa izvedeli, da imajo socialisti kje kak shod ali sestanek, takrat so pa, če so videli, da so v večini, šli istega razbijati; če so pa videli, da so v manjšini, so se vsepovsod razpostavili ter zabranili dostop ljudem na zborovanje. Zato raj se nimajo razsodnosti svojih volilcev zahvaliti za tako visoko število dobljenih glasov, temveč nerazsodnosti tistih, ki so se dali zapeljati od demagogov. Ali zastoj je njihov trud, da bi zbrisali pravo sled socializma v revirjih. V revirjih še trdno stoje kadri neustrašenih borcev za socialistično idejo, ki bodo vztrajali v boju toliko časa, dokler tudi tukaj ne zmaga zdrav socializem nad demagogijo vseh meščanskih in lažidelavskih strank. To naj si zapomnijo oni, kateri danes hodijo po razvalinah svoje lastne stavbe, kakor hlapec Jernej na pogorišču hiše, ki jo je sicer sam sezidal in zažgal, ki jo pa sami zgradili niso, a v svoji hudobnosti zažgali.

Dunaj po 15. juliju.

Dunaj, 20. septembra 1927.

Nasprotniki socializma vseh vrst, zlasti pa črni, so z veliko škodoželjnostjo pisali po svojem časopisju, kako da so avstrijski socialisti po julijskih dogodkih poraženi, kako so se mase odvrnile od socialistične stranke, da je sedaj konec dunajskega socializma itd.

Malodušni ljudje so že jeli obupavati nad avstro-marksizmom. Celo neki goriški oberliberalci Gaberšek je napisal posebej za »Slovenca« članek, »Nach Mass«, o veliki Seiplovi »zmagi« in o strašnem »porazu« socialistov. Seveda, naravno blago mora odgovarjati, drugače ga »Slovenec« ne bi mogel, zlasti pred volitvami, rabiti. Toda pod velikim parnim valjarjem dunajskega socializma, se vse laži rablinijo v prah. Že danes so lahko sovražniki kot prijatelji socializma prepričani, da ni socializem radi julijskih dogodkov prav nič trpel, ampak nasprotno. Politika Seipla ter Schoberja je še poživila socialističen pokret, ki se razveseljivo razvija ter kot deroča reka vedno bolj razjeda bregove kapitalizma.

Samo par številke zadostuje, da se vidi silen razmah naše bratske stranke, v katero stavimo mi velike upe, ki nam je zvezda vodnica, ki vodi iz Marksove teorije v praktično delo socializma. Dunajska lokalna organizacija socialnodemokratične stranke izkazuje v času od 15. julija do konca avgusta prirastek na članstvu nad 7500. To ni slučajno. Čez vse brutalno, naravnost divjaško postopanje Schoberjeve policije, ki je postopala po navodilih katoliškega duhovnika, kanclerja Seipla, ki je dne 26. julija imel v parlamentu govor v obliki pridige, ki je zvenel v končnem stavku? »Toda samo eno vam rečem: ne zahtevajte od nas (od vlade) nobene milosti niti za krivce, niti za žrtve.« To so bile najbolj ne-

krščanske besede, ki so tem bolj presenetile, ker so prišle iz ust duhovnika. Dunajčanje pa vedo najbolje, kdo je kriv 85 mrtvih in mnogo žrtev ranjenih. Mnogi so bili do 15. julija indiferentni ali pa so bili navdušeni krščanski socialci (klerikalci), pa so se šli nemudoma zapisat k socialistom, da se na ta način maščujejo ter demonstrirajo proti reakciji. Dunajska mestna organizacija šteje danes že nad 350.000 politično organiziranih mož in žen. Pri zadnjih volitvah je bilo na Dunaju oddano za socialistično stranko nad 794.000 glasov. Iz tega pa je razvidno, da je skoraj polovica volilcev politično organizirana, kar nima primere na cellem svetu.

To pa še ni vse. Sedaj se poroča še nekaj, kar je še bolj značilno, namreč, da je od meseca julija pristopilo 1462 novih članov k društvu »Socialnodemokratične zveze obrtnikov«. To da še bolj meščanskim krogom misliti kot onih 7500 novo političnih organizirancev. To dokazuje, da gre socialistični barometer vedno višje. Pa tudi to še ni vse. Še hujše kot vse to je memento za prelata Seipla dejstvo, da je vsled nekrščanskega nastopa tega avstrijskega dr. Korošca, od 15. julija do konca avgusta prijavilo svoj izstop iz Seiplove cerkve samo na Dunaju nad 13.000 duš! Torej ljudje izstopajo iz cerkve, ki davno ni več to, kar bi imela biti in pristopajo v živo cerkev socializma! Sicer pa gospod Seipl tudi še drugače skrbi, da se

KINO APOLO. Od četrta naprej velika predstava hipnotizerja in telepata gospoda

SVENGALIJA

in sijajna veselolga polna smeha

ZA FRONTO

z neprekosljivimi amerikanskimi brati komikov **PAT & PATACHON-a.**

Nobenega preloma med Francijo in Rusijo.

Iz Pariza javljajo, da je ministrski svet razpravljal o odnosih med sovjetsko Rusijo in Francijo ter sprejel Briandovo tezo, da se ti odnosi ne pretrgajo in da se ne vztraja pri prvotni zahtevi, da se mora ruski za-

Osvežiš s kopeljo telo si mlado, še bolje pa s »CLIO« šumečo limonado.

njegova armada od dne do dne krči. Njegov načrt je: odpraviti čim prej zaščito najemnikov, zato pa znatno dvigniti carino na živila. Še več!

Bodimo še jasnejši!

Zadnjič je bilo v članku »Bodimo jasni« obrazloženo, da je resničen pripadnik današnjih evropskih komunistov (rusko boljševikov) le oni, ki je materialističnega svetovnega nazora — ki je brezveren. Pripadnik socialistov — ki so širokogrudni — je prav tako lahko veren kakor brezveren. Ta med nami doslej dokaj prikrit, temeljni in osobito duhovni razloček, postane v realnem življenju mahoma očit in stvaren razloček. Poglejmo!

Komunisti v današnjih odnošajih nikakor ni računati, da bi mogli svoj politični smoter doseči z večino; nedostaja jim zadostno število proletarcev-brezvercev, ki bi bili pripravljeni odnoso usposobljeni s fizično silo premagati neštete in neizogibne meščanske ovire. Po Leninu je znano, da ob revolucionarnih poskusih proletariata meščanstvo svoje sile podestori.

Kvalificirani komunisti so kalkulant s fizično silo ter zavoljo tega obsojeni ostati v manjšini. Toda zanašajo se na maso mehanično sprolektarizirane večine ljudstva, ki bi domnevno mogla avtomatično služiti njihovim namenom. Njih igra je takoj izgubljena, če pričakovana avtomatika mase bodisi izostane, bodisi po samem naključju krene v smer meščanske kontrarevolucije. Poslednje je najverjetnejše, ker je v to danih največ pogojev. Fizična sila je komunistu kot brezvercu najbližji izraz v dosegu političnega cilja; zanj za osvojitve državne oblasti drugi oziri ne prihajajo v poštev, kakor možnost ali nemožnost.

Ker ne razpolaga z večino — kljub temu, da se vedno na proletarsko večino sklicuje — je komunist navezan na zanj edino odrešilno obliko, diktaturo nad vsem, kar v brezverstvu ne najde zaključne utehe. To so boljševiški marksisti, ki, kakor opazujemo številno ne rastejo. Niso le ovire za njih udejstvovanje momentano prevelike, tudi proletarec v pretežni večini duševno ravnovesje višje ceni kakor problematično telesno blagi-

Seipl je hotel napraviti srednjeevropski kartel na moko, kar so mu pa socialisti takoj prekrizali. Od visoke carine na žito je bil pripravljen 60 odstotkov darovati madjarskim velemlinarjem kot nekako nagrado. To so sicer čudne in skoro neverjetne stvari, toda iste so se porodile v Seiplovi butici. Dobro, da imajo socialisti že 43 odstotkov poslancev v parlamentu, ki jamčijo, da Seiplova drevesa ne bodo rastle do neba.

njo, ki bi jo bilo treba šele s fizično silo izvojevati. Proletarca želja ne gre za vznemirjenje v dvomljivih poskusih, marveč si želi enakomernega korakanja v smeri cilja — socializma ali komunizma. Tudi naziranje komunista, da je v kapitalističnem redu vsako prizadevanje v korist delavca le socialpatriotizem, proletarca ne more ogreti zgolj za fizično izraženo revolucionarno taktiko. Ne zaupa ji. Veliko bolj si želi legalnih reform, ki bodo njegovo duhovno revolucijo šele pospešile.

Moderni ali marksistični socialisti stremi za demokracijo, z sodelovanjem v parlamentu ter se le z večino polastiti oblasti, če le mogoče, brez uporabe fizicne sile. Nasilstvo ne more biti rekvizit vernega proletarca, zanj je razširjenje socialističnega cilja predvsem predmet duhovne sile. Ker se smatra duhovno že odrešenim, želi z uvedbo socializma ali komunizma edino gospodarske odrešitve. Potrebno mu je v to poglobljenja in vzpodbude, da v sebi dovršeno duhovno-revolucionarno zahtevo po socialistični družbi v svojem krogu z vnemo širi. V socialistični gospodarski sanaciji t. j. v odpravi privatne lastnine produktivnih sredstev vidi odstranitev glavne ovire, ki tvori napotje vsestranskemu razmahu človeka. Socializem ali komunizem po njegovem naziranju osigura slehernemu članu družbe eksistenčne pogoje določene na podlagi znanosti ter omogoča tako človeku, da se človeško vživi. Vsakdanje skušnje so mu svédok, da sili vladajoči kapitalistični družabni red večinom človeka v živinsko izživetje. — Neverni pripadnik socialma je v pogledu potrebne gospodarske odrešitve solidaren z vernim. Zanj sledi duhovna odrešitev iz izvršene gospodarske odrešitve. Socialistična ureditev vsega gospodarstva je za oba skupno torišče, vredno ga v družbi postaviti na čim širšo podlago.

Brezveren socialist širi v sebi izvršeno revolucijo za spremenitev sedanjega reda v socialističen red z

idejno silo t. j. demokratično. Če bi fizično silo priporočal, bilo bi zanj le še mesto med komunisti. Brezverni doseže med socialisti soglasje vernih, če se odpove v razširjenju ideje fizični sili. Kdor se — veren ali brezveren — načelno odpove argumentaciji s fizično silo, je usposobljen za socialista, omalovažuje komunistično taktiko ter bo v sebi izvedeno revolucijo širil z duhovno silo.

Doseči kvalitativno večino za upostavo socialističnega ali komunističnega reda je zadeva socialista, doseči zadostno kvantitativno fizično silo za diktatorično uvedbo socializ-

ma ali komunizma je zadeva komunistista.

Vse te ugotovitve so skrbno posnete pri nemških in avstrijskih sodrugih, ki so te priprosto podane misli odeli leta 1926 v program (Linz) odnosno letos v resolucijo (Kiel). Znanjo pač svoje sile pravilno oceniti in jih, kar je najvažnejše, spraviti v sklad s sodobnimi možnostmi. Oboje je žal nam neznano. Idejno konsolidiran proletariatski more uspeti, idejno nekonsolidiran — kakor smo mi — more le meščanski družabni red podpirati, da ne rečemo — utrditi in okrepiti. —t.

Dnevne novice.

6630 glasov je dobila naša stranka glasom definitivnega štetja volilne komisije v mariborski oblasti. Volilna komisija je izročila sodruhu Petejanu poslaniško poverilnico. Pri prihodnjih volitvah se more to število najmanj podvojiti.

Novo vlado kuhajo v Beogradu. Volilni rezultati v narodno skupščino so pač taki, da bodo morali zopet kuhati novo vlado vsakih štirinajst dni. V vladnih krogih so mnenja, da bodo vlado samo rekonstruirali, to pomeni, da sedanja vlada išče, katero stranko bi se dalo ceneje kupiti. Slovenski klerikalci pa z vso slovesnostjo proglašajo, da pojdejo v vlado in sicer hočejo biti v vsaki bodoči vladi. Ne verujemo pa, da dr. Korošec to stvar tako resno jemlje, ker je njegov vstop vendar le odvisen od tega, če ga bodo velike stranke, kakor radikali ali demokrati, sploh hoteli vzeti v vlado. Vukičević, če ostane predsednik vlade, bi dal klerikalcem dve ministristvi; očitno pa je, da vlada v sedanji kombinaciji ne bo mogla dolgo vladati. Značilna je pa ta kriza zlasti za slovenske klerikalce, ki so s svojo politiko popolnoma kapitulirali ter bi bil zanje naravnost katastrofalen poraz, če ne pridejo v vlado. Važen pojav je tudi, da se hočejo bližati samostojni demokraciji (Pribečević—Žerjav), Davidovičevi demokrati in Spahovi mohamedanci v nekakšen demokratski blok. Tak blok bi bil skoro tako močan, kakor radikalna stranka in bi pri sestavi vlade kaj lahko prišel v poštev, ravno tako pa tudi kot opozicija. Očitno ima Vukičević precej zaslonbe v novi narodni skupščini, vendar pa utegne zasesti njegovo mesto s soglasjem radikalne stranke, kateri drugi pristaš sedanje vladnega kroga. Očitno je, da se vrši boj med takozvanim demokratskim in konservativnim mišljenjem v narodni skupščini. Mošnej-

še je reakcija. In prav nič se ne bomo čudili, če bo v novi zbornici zmagovala še bolj kakor dosedaj diktatura reakcije.

Nesoglasja v klerikalni stranki. Dejstvo, da je dr. Korošec v Ljubljani propadel — in to definitivno propadel — je izzvalo v ljubljanskih klerikalnih krogih hudo nejevoljo. Nekateri uplivenjši člani te stranke resno rebelirajo proti stari konservativni in reakcionarni struji v SLS, ki je predvsem kriva za težki ljubljanski neuspeh, ki je porazno odjeknil v Beogradu in po vsej državi. Svobodnejša in modernejša Krekova struja v stranki je postala aktivnejša in borbenejša. Tudi očitni polom politike blejskega pakta, o katerem se skoro nič več ne govori, je močno podžgalo nezadovoljnost, ki je bila že prej velika in je resno grozila vpropasti poslednje ostanke strankine discipline in enotnosti. Močno so se dvignile tudi akcije dr. Stanovnika, ki je že pred volitvami prerokoval, da bo SLS vsled svoje zgrešene politike izgubila ljubljanski mandat. O stanju v SLS bomo še pisali.

»Slovenec« je naša zmagala pri volitvah silno neljuba, zato je otvoril v svojih predalih kar posebno rubriko iz Maribora, v kateri pripoveduje dan na dan prav malo zanimive — bajke. Najljubše mu je modrovanje o našem kulukarenju demokratom. Zato trdi in dokazuje, da pojde socialistični poslanec v en klub z — demokrati! Sveti svetniki! Ali ne znajo nič tečnejša in verjetnejša servirati svojim bralcem? Klerikalci mislijo, ker so sami šli z radikalno stranko, da pojdemo tudi mi s kom. Nadalje je »Slovenec« iztaknil tudi že neko nesoglasje med mariborskimi socialisti itd. Ko smo to čitali, smo se spomnili srbskega pregovora: »Što se babi htilo, to se babi snilo!« Ne bo nič, »Slovenec!« Pa še cel kup modrih odkritij prinaša »Slovenec« — pa kaj

Pavel Dorohov:

Na pohodu.

(Odlomek iz romana »Golgota«.)

»Tudi mi se moramo spuntati. Drugače nas spravijo na beraško palico.«

Fjedorov je prišel domov — soba je bila polna vojakov. Fjedorov je bil zviti človek. Zvedel je že, kam vojaki gredo, vendar je hotel vedeti še več. Počasi, leno je sedel na klop in se popraskal po hrbtu.

Vpraša z dolgočasnim glasom:

»Proti komu nastopate?«

»Proti boljševikom.«

»Kje pa so ti boljševiki?«

»Vrag vedi, kje tiče. Ob železnici bi naj bili, a kje je ta železnica, mi sami ne znamo.«

»Od kod prihajate?«

»Iz Irkutska.«

»Daleč. Ste kmetje?«

»Kmetje.«

»Tako-o... Kdo pa so, ti vstaši?«

»Petruhinci jim pravijo.«

»Petruhinci. Tako je ta stvar. Ali ima tako mnogo ljudi, ta Petruhin, da morate s celo armado nanj?«

»Ne vemo, bo pa gotovo tako.«

Fjedor si gladi črno, osivelo brado in težko vzdihne.

»Tako, vi ste torej kmetje? Vi nas pogublajte.

Ako se dva prepirata, mora vedno kmet plačati. Včeraj so šli tod Poljaki, danes Čehi. Koliko živine smo jim morali dati. Sedaj ste pa prišli vi. Kdo nam bo vse to plačal?«

Vojaki vzdihnejo sočutno:

»Da, kdo vam bo plačal?«

Fjedor je šel na dvorišče. Oba sinova sta mu sledila.

»Veste kaj, mladci. — Vstaši so tu nekje blizu...«

»Niso daleč.«

»Treba jih opozoriti, da so proti njim poslani čete.«

»To treba.«

»Ali bi ne hotela vidva?«

Sinova se spogledata.

»Hočeva.«

Maksim je jezdil z ducatom jezdecev daleč pred svojim polkom. Obstali so na neki višini.

Maksim je opazoval stego z daljnogledom. Stepa je bila pa neskončno široka. Ničesar ni bilo mogoče opaziti. Šele, ko je nekaj časa gledal, je zapazil na horizontu dve črni točki.

»Jezdec. Pustimo jih bližje — ne ve se, kakšni ljudje so.«

Razjahajo in se vležejo v travo. Maksim jih opazuje z daljnogledom.

»Kmeta sta.«

Ko sta bila kmeta blizu njih, so zajahali konje in jahali nasproti. Kmeta sta se obotavljajoče ustavila.

Maksim jim pomigne.

»Pridita bližje. Ne bojta se.«

Oba ste jezdila bližje. Bila sta mlada, brezbrka.

»Kdo sta?«

»Sva iz Ukrajne.«

»Kam gresta?«

Kmeta se spogledata in molčita preplašeno.

Nato vprašata bojazljivo:

»Kdo ste vi?«

Maksim se zravna v sedlu.

»Mi smo revolucionarna armada.«

Kmeta sta vzkliknila veselo:

»A, vi ste iz Sisovke?«

»Da.«

»Ravno vas iščeva. Kolčakove čete gredo nad vas v velikem številu — v naši vasi so sedaj.«

»Čakajta, govorita jasno. Kako daleč je v vašo vas?«

»Dvajset vrst bo nekako.«

»K železnici. To je, vstaši morajo biti tam.«

»Koliko čet sta videla?«

»Petsto poljskih jezdecev, petsto Čehov. Sedaj so pri nas ruski polki, ki so pa številnejši. Zdi se pa, kakor da niso složni med seboj — nekaj ni v redu pri njih.«

Maksim se zamisli.

»Pojdita z nami v štab.«

Odposlali so tri v Ukrainko, tri druge — tistim četam nasproti, ki so Ukrainko pravkar zapuščale. Maksim sam pa drvi z drugimi v štab.

Kazenska ekspedicija se je dvigala po veliki cesti — Ukrainka, Smolenka, Mariinskoje.

Štab je sklenil sledeči pohod: Dva polka in baterija naj hite k vasi Mariinskoje, jo zasedejo potem, ko bodo Poljaki odšli in naj počakajo Čehi. Maksimova konjenica naj se zadržuje v bližini Smolenka in ga zasede, ko odidejo Čehi. Bodrih naj se postavi med Smolenko in Ukrainko in zapre tako Rusom pot. Maksim naj med tem drži med posameznimi oddelki zvezo.

bi šli za tem; tako ali tako treba vendar tolažiti svoje privržence. Zlasti, ker gre v tem slučaju za mariborsko občino, ker imamo socialisti v mestu večino in bo treba zaradi nas, nepridiprav, se ji celo odpovedati. To pa ni prijetno. Ne, ni prijetno!

Italija in Jugoslavija se bosta pogajali. Napete razmere, ki so bile med Italijo in Jugoslavijo zaradi Albanije in zblizovanja balkanskih držav, se nameravajo poravnati na posebnih direktnih pogajanjih med obema državama. Jasno je, da bo pri tem Italija iskala profita, da dobi več vpliva na Balkanu. S tem je za enkrat vsaj na zunaj napetost dobila milejšo obliko, nikakor pa s tem še ni rečeno, da sta ali bosta sklenili obe državi med seboj pobratimijo. Če Italija popušča, je vzrok le to, ker se boji angleškega in francoskega ljubosumja, ki imata tudi precej vpliva na Balkanu in Orijentu in bi ga radi še več dobili.

Kdo meče najemnike ven? Nedeljski »Slovenec«, ki je prevzel sramotno dedščino zloglasne »Straže«, pripoveduje strmečim mariborskim najemnikom, kako nekje neki socialisti mečejo najemnike na cesto. Tako postopanje se zdi »Slovencu« silno grdo in kruto, kadar to delajo socialisti. Toda previdni kljukec nam ni povedal, kje, kadaj in kateri socialisti, pa katerega najemnika so ven vrgli. To nam ni zato povedal, ker se je moral zlagati »Schmecks« — Mi smo se trudili ter pozvedovali, pa nismo mogli nič izvedeti. Pri tem pa nas je nekdo spomnil, da baje »krščanske« nune tam doli v Melju mečejo revne železničarje na cesto in pri »Slovencu« so se najbrž zmotili ter so zamenjali nune za socialiste! Kaj pa pravijo gospod krščanski župan dr. Leskovar k temu, da advokat Leskovar pomaga nunam železničarje, ki nimajo stanovanja, ven metati? Ali se tam, kjer gre za kšeft, res neha vsako krščanstvo? Tukaj, tukaj, »Slovenec«, pridi z veliko metlo, pa daj socialistom lep vzgled. Amen!

Citate iz »Del. politike« objavlja »Slovenec«, da dokaže, kako sodimo o masi, čeprav smo z onimi odstavi hoteli le povedati, kako sodimo o komunistični politično vzgojni taktiki. Če bi mi hoteli objavljati citate iz »Slovenca« o delavski masi in o delavskem gibanju, zlasti one, napisane za časa Zaloške ceste, bi čitatelji lahko uvideli, da klerikalci ne sodijo slabo le o komunistih, nego o delavski borbi vobče, in da zasluži zanje vsak delavec, ki ne glasuje tako, kakor velevala »presveto Srce Jezusovo«, svinec iz žandarmerijskih pušk, zapor, preganjanje do sedmega rodbinskega kolena in večne muke v katoliškem peklu. In ker vemo, da je »Slovenec« namenjen objavljati še druge citate iz našega lista, ga prosimo, da v idočih številki citira tudi te današnje naše odstavke. Seveda v celoti. Zaloško cesto naj vzame kar za naslov citata. Citate pod tem naslovom ljudje radi citajo, zlasti oni, ki so se odtujili volilnim uplivom in nasvetom »Presvetega Srca Jezusovega«.

Socialisti deložirajo železničarje pravi »Slovenec« dopisnik iz Maribora. Brihtna glava ta znameniti dopisnik. Kar ni, se pa naredi. Tako si misli. Mi smo vprašali ustno, telefonično in pisмено na vse strani, kje vrag se nahaja ta socialistični hišni posestnik v Mariboru, ki meče železničarje na cesto. Priznam odkrito, da nam tega socialističnega hišnega posestnika ni uspelo najti. Pač pa smo ob tej priliki izvedeli za marsikatero grozečo deložacijo s strani hišnih posestnikov, ki so 11. sept. ostentativno glasovali za SLS in so sploh zelo vneti pristaši SLS. Da bi se klerikalne hišne posestnike utihotapilo v javnosti kot socialistične, je zelo imenitna ideja, toda neizvedljiva, kajti Mariborčani so bolj inteligentni, kakor »Slovenec« dopisnik misli.

Zadnjič enkrat je »Slovenec« pisal, da »Del. politika« piše na en način, »Volkstümme« pa na drugi. Ko se je končno izkazalo, da pišeta oba lista tako, kakor je socialistom prav, in ne kakor bi bilo klerikalcem pov-

šeči, je »Slovenec« zamenjal plato in začel pisati, da ni med posameznimi voditelji v Mariboru pravega soglasja. Ker se je pa izkazalo, da je tudi to soglasje popolno, smo radovedni, kaj bo o vsem tem prinesel novega — jutrišnji »Slovenec«.

Sodr. Spritzey Ignac. Nenadoma je preminul dne 13. sept. zvečer ob 8. uri, sodrug Spritzey Ignac, črkostavec v tiskarni Blanke Herbert v Ptuj. Zadel ga je srčna kap in je bil v trenutku mrtev. Sodr. Spritzey je bil ptujska posebnost. Dasi ni posebno javno sodeloval v delavskih organizacijah, vendar je bil povsod zraven. Bil je član politične organizacije SSJ, član Svobode, član delavskega kolesarskega društva. V naših organizacijah je bil odbornik. Razen tega je bil, samoobsebi umevno, strokovno organiziran tiskar. Zanimivo je, da je bil zaposlen pri eni in isti tvrdki nepretrgoma 40 let, kar je bilo že prej redkost, sedaj pa še večja. Še bolj zanimivo je, da ni izostal niti en dan iz dela, ne zaradi bolezni, ker ni bil nikoli bolan, pa tudi ne drugače, razen ob času svojega kolektivnega dopusta. V Ptuj ga je seveda vsakdo poznal kot staro korenino. Bil je poln izvirnega humorja, ki ga je priljubil vsemu prebivalstvu. Med delavstvom je bil ugleden sodrug, ki se je na poziv brez prerakanja odzval na delo za delavsko stvar. Še ob zadnjih volitvah je igral dobrega »šleperja«. Pogreb, dne 15. sept. zvečer, je bil veličasten. Udeležilo se ga je vse ptujsko prebivalstvo, posebno delavstvo. Pevsko društvo »Naprej« mu je zapelo žalostinke, delavski kolesarji v svojih rdečetrakastih jopicah in s kolesi so mu napravili parado, s. Pastorek pa se je v imenu grafičarjev in ostalega delavstva poslovil na grobu od pokojnika. Njegovi soprog in naše iskreno

sožalje. Časten mu bodi spomin med nami.

Razkrinkana špekulacija. Že delj časa so krožile po raznih listih kilometerske vesti o krvaveči devici v Kornersreuthu. Časopisje je bilo polno čudežev in že se je govorilo, da se obnavlja v tej priprosti deklici Kristusovo mučeništvo. Kmetica je legla vsak petek v posteljo in iz oči so ji kapale krvave solze itd. Klerikalne organizacije so že organizirale skupinske izlete v Kornersreuth — ko je treščilo iz neba. Znani nemški učenjak Schulz je v daljši razpravi dokazal, da je ta toliko opisani in občudovani čudež, ki bi bil skoro ustvaril iz brezpomembnega Kornersreuthu drugi Lourdes, navadna sleparija. Tako od prilike, kakor ona pred leti v Sloveniji. Krvavečo devico so nato duhovniki odpredali na drugi kraj in čudeži je naenkrat konec.

Otvoritev pokrajinske razstave »Ljubljana v jeseni« se je vršila v soboto, dne 17. sept. ob pol 10. uri popoldne.

Izobraževalni tečaji prosvetnega odseka Delavske zbornice v Ljubljani. Lansko leto je imel prosvetni odsek delavske zbornice zelo žalostne izkušnje s svojimi izobraževalnimi tečaji: Imel je velike stroške, učenci so pa neredno obiskovali pouk in večina ni plačala šolnine kljub temu, da je bila ta zelo nizka. Vendar je prosvetni odsek sklenil, da tudi letos priredi tri tečaje: **nemški, knjigovodski in srbohrvatski.** Vršil se bo oni tečaj, za katerega so priglasili do 15. oktobra 30 delavcev in privatnih nameščencev, ki se obvežejo, da bodo redno obiskovali pouk in plačevali vsak mesec 10 Din šolnine. Prijave sprejema tajništvo naše zveze in prosvetni odsek Delavske zbornice v Gradišču št. 2.

Iz delavskega sveta.

Po bostonski tragediji.

Kaj je pravica?

»Pravica« je tisti, ki ima moč in vlada. Njegov odlok je zakon. Kdor njegove zakone krši, je zločinec in zanj so določene kazni.

Očetje ameriške republike so bili zločinci toliko časa, dokler niso Anglije premagali in se osvobodili njene nadvlade. Če bi George Washington ne bil zmagoval, in bi ga Angleži ujeli, bi ga obsodili na smrt in ustrelili kot zločinca, ki se upira oblasti in kralju, in ker je pomagal na kakršen koli način ubijati njegove podložnike. Toda Anglija je izgubila, in George Washington je postal velik, opevan je kot junak, kot osvoboditelj, borec za pravico in svobodo.

Pod carizmom je bilo v Rusiji kaznjivo, če si bil radikalec in deloval za strmoglavljenje fevdalnega ekonomskega reda. Tisoče in tisoče radikalcev je carizem ubil v imenu pravice, ali pa jih je deportiral v Sibirijo in jih tam polagoma ubijal. Danes je v Rusiji kaznjivo delovati za povratek carizma. Z monarhisti in tudi z drugimi opozicionalci se postopa približno tako, kakor je carizem postopal proti svojim. Moč je sedaj druga, »pravica sile« je ista.

V Massachusettsu so dne 23. avgusta, nekaj minut po polnoči, ubili v imenu pravice Bartolomeja Vanzettija in Nikola Saccu.

Ali sta bila Sacco in Vanzetti kriva?

Ali sta bila, ali nista bila kriva? Sodnik Thayer, ki ju je obsodil in preprečeval z vsemi močmi obnovitev obravnave, pravi, da sta kriva; guverner Fuller je s svojo komisijo izjavil, da sta kriva. Stoteri drugi, enako vplivni in zanesljivi ljudje trdijo, da jima krivda ni bila dokazana, in mnogi so navajali pod zapriseženimi izjavami dokaze, ki pričajo o njuni nedolžnosti. Vzlic temu sta bila poslana po sedmih letih zapora na električni stol.

»Morata biti kriva, drugače ju ne bi usmrtili«, sklepa človek na ulici. Bral je v svojem dnevniku pod velikim naslovom, »dva roparska morilca poslana na električni stol«. Čita in sklepa, »če ne bi bila kriva, bi ju

listi ne imenovali morilca«. In ko čita naprej, da se zanju bore le revolucionarni ljudje, ki razgrajajo z bombami, je miren človek popolnoma potolažen. Umorjena sta bila zato, ker sta smrtno kazen zaslužila. V tem uverjenju se potem prička z ljudmi protivnega mnjenja, češ, gotovo sta kriva, kajti sodišče bi ju drugače ne dalo umoriti.

Ali je bil Krist kriv?

V tem je njihova zmotna. Ne poznajo pravila, »pravica« je moč, in moč je pravica. Ne vedo, da dele pravico vedno tisti, ki vladajo. Ameriško ljudstvo je krščansko. In če verjame, da se pravica ne more zmotiti, in da ne more biti krivična, čemu potem veruje, da je bil Krist krivično obsodjen na smrt? Ako je pravica vedno v pravem, je bila pravična tudi tedaj, ko je poslala Krista umreti na križ.

Pred stopetdeset leti so oblasti države Massachusetts dale obseliti in sežgati nekaj žensk v Salemu. Bile so obtožene, da so »copernice«, »krivdo« so jim dokazale, in posledica je bila smrtna kazen. Ali se je pravica države Massachusetts tedaj motila? Mar danes kdo verjame, da so bile dotične žrtve res čarovnice? Morda so bile razumne, zavedne ženske, duševno visoko nad oblastniki, kateri so delili pravico. Ali je kje človek, ki ima vsaj trohico razuma, da bi rekel: Dotični čin je bil pravičen, ker pravica ne more biti krivična in brutalna?

In John Brown.

Leta 1859 je bil v Virginiji obešen John Brown, borec za osvoboditev zamorcev na jugu iz telesnega suženjstva. Prijeli so ga in obdolžili, da ščuje prebivalstvo na upor proti posvetni in božji oblasti: obdolžili so ga tatvin in umorov, ter ga za »kazen« obesili. Enajst mesecev potem, ko so umorili John Browna, je bil izvoljen za predsednika Abraham Lincoln, in v času njegove administracije je prišlo do civilne vojne, ki je osvobodila tri milijone zamorskih sužnjev. Ali je bil John Brown pravično obsodjen? Če se pravica ne moti, če ni krivična, tedaj seveda je bil John Brown resnično zločinec. Toda čemu ga poveličujejo v knjigah? Čemu so mu postavili spomenike?

John Brown je bil umorjen, ker je bil v opoziciji proti vladajočim, ker jim je bil radi svoje propagande proti suženjstvu nevaren, in to je bil »zločin«. Vsi drugi so mu bili natovorjeni, da se zakrije pravi namen »justice«.

Smrt čikaških anarhistov.

Leta 1886 so v Chicagu obsodili na smrt večje število anarhistov; nekaterim je bila kazen spremenjena v dosmrtno ječo, eden si je raje sam končal življenje, kot da bi mu ga vzeli rablji, štirje so bili obešeni. Osojeni so bili vsled bombnega napada na policiste. Kakor v slučaju Sacca in Vanzettija l. 1920, se je obravnava vršila tedaj v znamenju histerije proti radikalcem. Sodniki so odprto kazali svojo prostranost in sovraštvo do obtožencev. Priče, ki so jih nagnale skupaj oblasti, so prozorno lagale, toda pravica je bila slepa za pravico ter je videla pred seboj samo osmero anarhistov, ki so se borili za delavstvo, katerega so tedaj, kakor danes, izkoriščali vladajoči. Smrtna kazen je bila izrečena, in vislice so storile svoje.

Sest let pozneje je pričel s preiskavo illinoiski guverner Peter Altgeld. Zaslišal je številne priče, pregledal akte, in videl, da je bila obravnava pristranska, obsodba krivična, in da obsojenci niso zakrivali zločina. Oprostil je zaprte anarhiste popolnoma, toda onim, ki jih je pravica obesila, ni mogel vrniti življenja. Njihov grob je na pokopališču Waldheim v Chicagu, kjer imajo lep spomenik, ki oznanja, da pravica ne more biti pravica, ako jo imajo v oblasti krivični ljudje.

V imenu pravice in vere so oblasti močotceve pomorile tisoče najboljših človeških duhov: borce za pravico, pionirje znanosti, reformatorje in sovražnike vsake krivice. Pravični so morali umreti, ker je tako zahtevala sila vladajočih.

Pravica je v krivičnem ekonomskem redu nemogoča. To, kar definirajo pisani zakoni za pravico, ni vselej pravica, ampak sredstvo za potlačevanje onih, ki se bore za pravico.

Marlbor.

Klerikalci in volitve. Ali je to korektno in dopustno? K nekemu občinskemu uslužbencu, ki je ravnokar dobil volilno pravico — zato klerosi dobro vedo — pride klerikalni agitator, pa mu diktira, da mora priti ta in ta večer tam in tam na volilni sestanek klerikalcev. Uslužbenec se otrese in pravi: kaj mi to mar! Nato agitator: Tako, tako! Dobro! Bomo pa povedali g. dr. Vebletu! Na dan volitev stoji pred volilnim lokalom višji magistratni uradnik, ki je že opravil volitev in ko pride občinski delavec in gre na volišče, mu g. visoki uradnik pripomni: »No, g. R., prvo, prvo!« Tako klerikalci, medtem ko se neklerikalni občinski uslužbenci naravnost skrivajo, ker se boje represalij. Nam pa najmanj eno v glavo ne gre, ka in kdo je g. dr. Veble? Kaj bi naj ta g. imel pri magistratu za ukazati. Na vsak način bo treba črni oholosti malce na rep stopiti.

Vidovičev klub v Mariboru. Začetkom oktobra otvori tukajšnji Vidovičev klub večerno šolo, ki se je med počitniško dobo prekinila. Šolo bo vodil mariborski profesorski zbor, ki bo poučeval vse realno-gimnazijske predmete. Doba za predavanje snovi nižjih razredov je določena na eno šolsko leto. Vabijo se vsi oni, ki so že posečali pouk in tudi oni, ki bi želeli nanovo vstopiti, da se pisмено prijavijo na naslov tajnika kluba: Julij Gorup, Sodna ulica 26. Takojšnja priglasitev je važna. Predpogoj za

vstop je znanje 2 razr. srednjih šol. Snov 2 razr. se bo v pričetku ponovila. Natančnejša pojasnila daje tajnik. — Odbor.

Vinska trgatev. Pevski odsek »Svoboda« priredi v soboto, dne 1. oktobra 1927 v Ljudskem domu vinsko trgatev z izbranim sporedom. Vstopnina Din 5. Začetek ob 8. uri zvečer. Vabimo vse naše znance in prijatelje petja, da se naše prireditve v čim večjem številu udeležijo. Bratska društva naprošamo, da opuste na ta dan enake prireditve.

Prednaznanilo. Splošna delavska zveza, podružnica Maribor, priredi v soboto, dne 24. septembra t. l. vinsko trgatev. Ker je čisti dobiček namenjen za zidanje dvorane, polovica pa za bolne člane, prosimo vsa bratska društva, da na ta dan ne prirejajo drugih veselice. Odbor.

Svengali v kino »Apolo«. Opozarjamo naše cenj. čitatelje, da nastopa od četrka naprej hipnotizer, okultist in telepat g. Svengali v kinu »Apolo« pred vsako predstavo s svojimi najboljšimi atrakcijami. S tem je revnemu ljudstvu omogočeno, da vidi zanimive produkcije za mali prispevek.

Trbovlje.

Volitve, dne 11. septembra so pokazale, da so Trbovlje rdeče. Zastoj so se trudili klerikalci, da bi prodrli v ta delavski center, čeprav so se v svojem listu posluževali vsakojakih laži, zastoj so se trudili, da bi dobili od Trboveljskih delavcev kaj glasov. Za njih so glasovali le oni redki, ki se jim še do danes niso odprle oči, da bi spoznali, da so delavci trpili in da zastoj čakajo na svoje zaslužen plačilo v nebesih, medtem ko si klerikalni voditelji lastijo že na tej zemlji nebesa. Hud, zagrizen klerikalec Keše, tudi že svoječasni poslanec, se jezi na delavce in pravi, sedaj se pa rudarji kar obrišite, ker niste glasovali za dr. Gosarja, on vam ne bo nič več pomagal. Mi pa povemo g. Kešetu in dr. Gosarju, da oba dobro poznamo, da smo vedeli, da bosta po volitvah pokazala delavcem fige, zato ju pa nismo šli voliti. Komunisti so pač komunisti, tudi oni se bodo še spametovali, da s taktiko, kakršno vodijo doslej, ne bodo daleč prišli. Komunisti se mi zde kakor človek, ki je v kletki, obdani od treh strani s papirnato steno, a četrta je zelena. Ta človek buta z glavo skozi železno steno in si raje pusti ob njej glavo razbiti, mesto da bi si pomagal priti iz kletke skozi papirnat steno. Mislim pač in uverjen sem, da bodo delavci vendar enkrat uvideli, da po tej poti, po kateri hodijo sedaj, ne morejo več hoditi naprej in bodo ubrali drugo složnejšo pot, socialistično pot. Komunalno politiko vodijo na občini socialisti. Občina je prišla v roke ljudem, ki jo vodijo do uspehov. Saj to mnogi priznavajo v srcu, ali v svoji zagrizenosti ostajajo še dalje sovražniki dela. Z resnim, smotrenim delom in treznim presojanjem se da več doseči kot pa z zaletavostjo, kajti po tej se razbijejo glave.

Oplotnica.

Dne 7. tm. smo imeli v našem okraju dva izborna obiskana volilna shoda in sicer v poldne v kamnolomu in zvečer v Oplotnici. Obem shodom je predsedoval s. Leskovar, poročal je sodr. Petejan iz Maribora. Oba shoda sta napravila na naše delav-

stvo, kakor tudi na ostalo občinstvo najboljši vtis. Nasprotniki so sami na večernem shodu javno priznali, da tako lepega, mirnega in resnega shoda ni imela nobena stranka v našem kraju. Da je temu tako, je pokazal tudi izid volitev pri katerih smo dobili 58 glasov. Sedaj, ko so volitve končane in ko je naša stranka dosegla mandat, kličemo vsem delavcem: na delo za našo stranko, na delo za razširjenje naše »Delavske politike«.

Šoštanj.

Volitve v državni zbor so končane, bližajo pa se občinske. Treba bo z ene fronte na drugo, da bo naše delavstvo zopet zmagalo. Pri teh volitvah je naš aparat bil nekoliko zaspan, treba bo, da ga obudimo, da bo zopet redno deloval. Ako hočemo pri občinskih volitvah zmagati, tedaj se moramo vprašati: **Ali sem delavec, ali kapitalist?** Ali hočemo sebi dobro? Ali hočemo sebi izkazati čast, ali pa drugim? Važno je za delavstvo, kdo bo zmagal v občini in kdo bo zastopal delavske in kmečke interese. Zato sodrugi, delavci, mali kmetje, obrtniki: Vsi smo delavci, in mi moramo pokazati našo moč, ter nastopiti enotno za zmago socializma. Tudi tistim, kateri so volili danes nemško ter odšli praznih rok, nič ne očitamo, ker so bili pač zapeljani. Ne pustite se več varati in pomislite, koliko tisoč delavskih glasov je šlo v nič, namesto da bi bilo delavstvo lahko 3—4 mandate, ako bi bili volili delavstvu nasprotno. Zato, sodrugi delavci, ne delajte proti lastnim interesom ter pridite pri občinskih volitvah enotno voliti naše sotrpine in ne pustite se varati. Delavska je vaša lista in nobena druga! Naj živi socializem!

Šoštanskemu delavstvu v vednost. Tukajšnjega trgovca in gostilničarja K. sin, je javno na ulici začel obdelovati nekega delavca brez kakega povoda, češ, da agitira za delavsko stranko, čeravno omenjeni delavec ni zgoraj imenovanega gospoda niti najmanj vprašal, kako on misli o nas delavcih, se je drzno repenčil, da on ne živi od nas delavcev. Tako torej: Delavci in delavke, odprimo oči, pa se vprašajmo, koliko nas je v Šoštanju, ali nas ni 80 odstotkov? Pa se najde, ki pravi, da ne živi od delavcev. Sicer so bo gospod že streznil, ko bomo povedali delavcem, da noče več njihovega denarja. Sedaj pa pogledjmo še malo dalje; zakaj pa imamo v Šoštanju dve delavski konzumni prodajalni in gostilno, ter lep dom? Ali bi ne bilo bolje, da delavci, namesto da kupujejo svoje življenske potrebe pri takih aristokracijah, gredo raje v našo delavsko prodajalno kupovat? Potem bo kmalu konec zaničevanja delavskega sloja!

Guštanj.

Volilni boj je z uspehom končan. Tudi mene žene vest, da pojasnim naš volilni boj iz Guštanja, ker si pač nihče ne bo mogel predstavljati, kako more to biti, da se tudi pri nas more vršiti tak boj, kakoršen je bil, — kakor da se je tudi pri nas usidrilo razbijaštvo delavskega pokreta. V Guštanju sedimo v občinskem odboru socialisti in dekalisti in sploh povsodi delamo skupaj za blagor delavcev, kar se pač da napraviti. Pri teh volitvah pa se je pokazalo, kdo je za skupno delo proletariata. Dekalisti so se vrgli z vso vmeno na naše volil-

ce, da so jih pridobili na svojo stran, da so glasovali za 7. skrinjico, pa bi še človek nič ne rekel, če si volilce pridobijo pošteno, ne pa s takimi sredstvi, ali takem obrekovanjem, kakor se je dogajalo pri nas. So na primer napisali na hišo, kjer stanuje župan, tako-le: Policisti, buržuji, oderuhi, zapeljivci, socialpatrioti itd. In rekli so tudi, da socialisti nič ne delamo in ne vem kaj še vse, seveda, ker si drugače pač niso upali koga pridobiti na njihovo stran, na ta način pa so le pridobili nekaj kalinov, da so glasovali na tisto veliko obljubo, da bodo dobili ne vem koliko mandatov, Torej Möderndorfer bo že izvoljen, v Ljubljani bo tudi eden, v Zagrebu tudi itd. Po končanih volitvah pa se je zvedelo, da so dobili dekalisti (ker bernotovcev v Guštanju itak ni) 114 glasov, ne pa 134, kakor se je pisalo. To pa je redilo tisto grdo in lažljivo obrekovanje naših sodrugov, s čimer se je tudi nedolžno ravno tako napadalo in sicer v škodo vas samih. Vprašam vas, ali je to marksistično delo, ali ni to razbijaštvo? Takšen je torej bil naš volilni boj pri nas. Župnik je v cerkvi zapovedal svojim volilcem, da naj storijo svojo dolžnost. Pred cerkvijo je nastopil posestnik iz Dobrja pri Tolstemu vrhu, in je zagrozil svojim pristašem, da ne smejo voliti nobene rdeče stranke. Tudi so zvesto trgali lepake, dekalisti so se pa vrgli na naše volilce, kratkomalo vse je bilo proti nam; mi pa smo ponosni na tiste, kateri so ostali trdni v naših vrstah in se jim tudi natopleje zahvaljujemo, da se niso dali zapeljati in morejo tudi sedaj gledati tiste, ki nosijo zdaj povešane glave in štejejo glasove in pa tudi mandate. Toliko za danes.

Devica Marija v Polju.

11. septembra je razredno zaveden proletarijat naše občine pokazal, da se je zavedal samega sebe in svojih nalog v bližnji bodočnosti. Dasi smo zbrali v naši skrinjici le 58 glasov, vendar je to velik korak k enotnemu delavskemu političnemu gibanju. S tem je dokazano vsem našim nasprotnikom, da prodira med nas vedno več smisla za trezno pošteno delo, katero nam je najboljša garancija, da bomo i v bodočnosti uspeli. Naši g. dekalisti so se kakor vedno, tako tudi sedaj pri volitvah v parlament, proslavili s svojo ogabno, zahrbtno in proletarcev nevedno agitacijo. Namesto, da bi propagirali za sodelovanje vseh proletarskih frakcij in šli vsaj s kakimi načeli v volilno borbo, ali pa molčali in ne blatili drugih naših sodrugov, ki so malo drugačnih misli, so šli v boj s parolo: »Samo Skoka ne!« — kot da bi ne šlo za višje proletarske interese, ampak za s. Skoka, tega skoro najaktivnejšega proletarskega borca v naši občini. — S tem so škodovali sploh vsemu delavskemu pokretu, ker kakor hitro zapazi drugo delavstvo med nami kake spore, začenja zgubljati zaupanje v naš pokret. To naj si zapišejo naši dekalisti za uho, ako jim je res toliko pri srcu delavsko dobro in naj ne delajo razkolov, teh najhujših sovražnikov našega delavstva. Zato proč z zgagarji in razbijači, in kljub vsemu naprej sodrugi, ki ste pokazali, da znate misliti z svojimi možgani, ker čas dela za nas.

Studenci pri Mariboru.

S ponosom se oziramo na zmagoslavni izid volitev, ki so pokazale, da se naša socialistična trdnjava

še neomajno drži in da zmaguje socialistična ideja in zdrava pamet. Vzlic temu, da so prihajali zadnje dni pred volitvami od vseh strani razni krivi preroki in prirejalci shodov, z namenom, da bi zbegali naše volilce in zastrupili njihovo zavednost, je bil ves njihov trud zaman in brezuspešen, kakor smo jih že v naprej opozarjali. Od 1102 volilca jih je volilo 775 in od teh je dobila socialistična lista 397 glasov, torej 19 glasov več, kakor ostalih 7 list skupaj. Komunistična lista je dobila 149 glasov, Korošceva 106, vse druge stranke in strančice so se morale zadovoljiti z nižjimi številkami. Posebno so se trudili tukajšnji dekalisti na vse mogoče načine, da bi si pridobili za volitve kolikor več zaslonbe in si utrdili svoje pozicije. Še celo naš zadnji volilni shod, ki smo ga sklicali v gostilni Trofenik, so skušali preprečiti in razbiti in so v ta namen poklicali iz cele okolice svoj generalni štab, s katerim so hoteli operirati in nas še zadnji trenutek kolikor mogoče oblatiti. Ali ni se jim posrečilo. Mnenja smo, da so te volitve za njih resen opomin, da se vsako razbijaško delo prej ali slej maščuje, kar se je posebno pri nas pokazalo, in ne samo tukaj, ampak povsod, kakor je razvidno iz volilnih rezultatov. Potrebno bo njihovo platformo, o kateri so toliko pridigali, še nekoliko preštudirati in izpopolniti, ker kakor izgleda sedaj, je pač pripravna, da koristi klerikalcem in ne delavskemu pokretu ter zavednim proletarcem. — Vsem našim volilcem pa se krajevna organizacija socialistične stranke iskreno zahvaljuje za zaupanje, ki so ga izkazali s tem, da so volili našo listo in na ta način pripomogli do zmage. Živela socialistična stranka Jugoslavije!

Limbuš pri Mariboru.

Smola g. dekana iz Hoč. Na volilnem shodu v Limbušu je gospod dekan razlagal zbranim delavcem in kmetom, kakšen socialen čut — seveda brez programa — imajo ljudje okoli Slov. ljudske stranke. Obsojal je današnje razmere in rekel, da morajo poslanci — menda klerikalni — za kmetstvo in delavsko ljudstvo odslej čisto drugače delati, ker tako ne more več naprej iti. Prisotni pa niso soglašali z njegovimi izvajaji in rekli, da se s paternalizmom in obenem z bičem za delavce ne da nič doseči. Nato mu je priprost delavec prevzel besedo in naštel vse grehe klerikalcev, ki jih imajo na vesti proti delavstvu, ker so vedno podpirali proletariatu sovražne vlade. Ves poparjen je g. dekan ostal sam, ker so delavci in kmetje odšli po govoru tega delavca domov, ter rekli, da bodo volili 6. listo socialistov ter klicali: živeli razredni proletarci. G. dekan pa so dejali, da ne bodo zlepa zopet v Limbuš hodili.

ČITAJTE

ново izišlo, socialno dramo Rudolfa Golouha

KRIZA.

Naroča se pri upravi »Delavske Politike« v Mariboru, Ruška cesta 5. Vsaka naša knjižnica, vsak naš čitatelj mora naročiti to našo najboljšo socialno dramo.

VSAKDOR

dobi lahko zastoj najnovejšo **RADIO CEV** (Schrack, Type RD.) če plača abonma popularnega, ilustriranega radio mesečnika »**RADIOWELT**« za eno leto z poštnino in ovojnino Din 25.—. Izvodi so zastoj na vpogled. Wiener Radioverlag, Wien I., Pestalozziggasse 6/53.

Nabirajte nove naročnike

I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R. Z. Z. O. Z.

Ustan. 1898 **MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 38—38** Telefon 324
Prodajalne v Slomškovi ulici šte. 2 in na Glasovemu trgu šte. 18

Moderno in higijensko urejena pekarna. — Priporočamo vsem organiziranim delavcem in delavkam naše okusno pecivo v polni teži. Ozirajte se pri zahtevanju peciva iz Delavske pekarnice pri vseh prodajalcih peciva na zavarovalno znamko B. P.

„ANKER“ DOMAČI HRANILNIKI

Srečke razredne loterije
21/100 vojno-odškodninska renta proti takojšnjemu plačilu in na mesečne obroke v bančni poslovalnici

Bezjak, Maribor, Gosposka ul. 25